

14 ARTROSKOPIJA RAME

Zalika Klemenc-Ketiš

1. Kaj je artroskopija rame in zakaj se opravlja?

Artroskopija rame je preiskava, pri kateri zdravnik vstavi *majhno kamero (artroskop)* v *ramenski sklep* in si njegovo *notranjost ogleda preko televizijskega ekrana*. Na ta način postavi natančno diagnozo bolezni. Če je potrebno popravi poškodovanih ali okvarjenih struktur z majhnimi kirurškimi inštrumenti, ki jih naknadno vstavi v ramenski sklep, opravi operacijo.

2. Kaj je namen preiskave?

Artroskopija nam omogoča *direkten vpogled v ramenski sklep* in *morebitno popravljanje nepravilnosti*. Mnogokrat šele z njeno pomočjo postavimo dokončno diagnozo. Je alternativa odprti operaciji in ima pri pravilni indikaciji bistvene prednosti pred njo, saj omogoča možnost ambulantnega zdravljenja, krajši in lažji čas rehabilitacije po posegu ter s tem čim prejšnjo vrnitev poškodovanega v normalno življenjsko aktivnost.

3. Kdo opravlja artroskopijo rame?

Artroskopijo opravljajo kirurgi, travmatologi ali ortopedi v vseh bolnišnicah v Sloveniji, ki imajo kirurški ali ortopedski oddelek.

4. Kdo vas na preiskavo napoti?

Za artroskopijo se odločita kirurg, travmatolog ali ortoped. Za preiskavo potrebujete napotnico, ki vam jo izstavi osebni zdravnik družinske medicine ali kirurg oziroma ortoped.

5. Kako se na artroskopijo rame pripravite?

Artroskopija rame se izvaja v bolnišnici, *večinoma v splošni anesteziji*, zato je prej potreben pregled pri anesteziologu. Na dan preiskave morate biti tešči (ne smete ničesar jesti ali piti vsaj šest ur pred operacijo). Morebitno alergijo na zdravila ali prisotnost kroničnih bolezni morate zdravniku vedno sporočiti.

6. Kako preiskava poteka?

Po prihodu v operacijsko dvorano boste prejeli *splošno narkozo*. Nato bo po sterilnem očiščenju kože predela ramena zdravnik naredil majhen rez (dolžine približno pol centimetra) v bližini ramenskega sklepa, preko katerega bo uvedel *artroskop (majhno kamero)*. Nato bo v ramenski sklep natočil hladno fiziološko raztopino. Na ta način se bo sklep razširil, izboljšala se bo vidljivost, prav tako pa se bo zmanjšala krvavitev. Nato bo natančno pregledal vse strukture v ramenskem sklepu (*hrustanec, kite in vezi*). Če bo potrebno popravi, bo uvedel

enega do tri dodatne majhne inštrumente preko dodatnih rezov, ki niso večji od petih milimetrov. Po zaključku artroskopije bo zdravnik izsesal tekočino iz ramenskega sklepa, odstranil artroskop in zašil reze na koži. Pokril jih bo s sterilnimi gazami, včasih pa bo na ramo namestil tudi opornico.

7. Koliko časa preiskava traja?

Čas trajanja artroskopije rame je odvisen od diagnoze, *ponavadi pa traja od 30 do 90 minut*. Večina bolnikov lahko gre še isti dan domov.

8. Kakšne neprijetnosti lahko pričakujete?

Ko se boste zbudili iz splošne narkoze, boste lahko občutili *glavobol, slabost in bolečine v žrelu, kar pa mine po nekaj urah*. *Prizadeta rama bo verjetno boleča, nekoliko otečena in slabše gibljiva*. Ob slabšanju navedenih težav morate takoj obiskati zdravnika.

9. Kakšne so nevarnosti?

Zapleti splošne anestezije vključujejo slabost, bruhanje, zastajanje urina, bolečine v žrelu, glavobol, težave z dihanjem in alergije na uporabljena zdravila.

Sicer pa je artroskopija rame *zelo varna metoda* in povzroča le malo stranskih učinkov ter zapletov. V prvih dneh po artroskopiji moramo biti pozorni na pojav *bolečine v rami, otekanje, rdečino in toplejšo kožo*. V teh primerih moramo takoj obiskati zdravnika.

Med in po artroskopiji lahko zaradi mirovanja pride do nastanka krvnih strdkov v nogah. Takrat noga zelo boli in oteče. *Krvni strdki* se lahko odlepijo in potujejo v pljuča, kjer povzročijo pljučno embolijo. Priporočljivo je, da čim prej po prebujenju iz narkoze vstanete, saj boste na ta način zmanjšali tveganje za nastanek krvnih strdkov.

Zapleti vsake operacije vključujejo možnost *krvavitev, okužbo, poškodbo živcev in prekomerno brazgotinjenje kožnega reza*. Po artroskopiji rame pa lahko pride še do otrdelosti rame, izliva krvi v ramenski sklep, neuspešnosti postopka in oslabeledosti rame. Zelo redko pride tudi do zloma pripomočkov, ki se uporabljajo pri artroskopiji.

10. Kdaj bodo znani izvidi?

Izvidi preiskave so praviloma znani takoj.

11. Čemu bodo služili izvidi?

S pomočjo artroskopije rame dobimo direkten vpogled v ramenski sklep, na osnovi katerega lahko potrdimo ali ovržemo pred tem na osnovi pregleda in prejšnjih preiskav postavljeno diagnozo. Ob prisotnosti nepravilnosti ali poškodb lahko le-te popravimo. Izvid artroskopije nam tudi pomaga načrtovati nadaljnje zdravljenje.